

20 Yanvar Ümumxalq Hüzün Günüdür

20 Yanvar şəhidlərinin xatirəsi əbədi yaşayacaq

1990-cı il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə Bakıda Sovet ordusu tərəfindən dinc əhaliyə qarşı dəhşətli kütləvi qırğın törədildi. İmperiya bu qırğınla xalqa "dərs" vermək istəyirdi. Onlar istəyirdilər ki, Bakı qırğını ilə paytaxt əhalisini, bütün Azərbaycanı qorxutsunlar, əhalini vahiməyə salsınlar və beləliklə də azadlıq mübarizəsindən çəkindsinlər. Ancaq əksinə oldu. Qanlı Yanvar bütün Azərbaycanın nifrət və qəzəbini sel kimi coşdurdu. Xalqımız düşməne qarşı daha da sıx birləşdi və sonadək mübarizə apardı. O vaxt bir çox peşə sahibləri ilə yanaşı, tibb işçiləri də böyük hünər göstərmişlər. Təcili tibbi yardım maşınları güllə seli altında yüzlərlə yaralı xəstəxanalara çatdırılmış, onların çoxu həkimlərin və tibb bacılarının fədakar əməyi nəticəsində ölümün pəncəsindən xilas olmuşlar.

Kliniki Tibbi Mərkəzin Anestezioloq-reatimatoloqu, tibb elmləri namizədi Rafiq Əliyev və Cərrahi qəbul şöbəsinin müdiri Aydın Əlizadə o faciəli günü belə xatırlayırlar.

Rafiq Əliyev: - Yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə mən Musa Nağıyev adına Təcili Yardım Xəstəxanasında növbədə idim. Bizə xəbərdarlıq olunmuşdu ki, şəhərdə atışma olacaqdır. Ona görə də xəstəxanada yatan xəstələrin

çoxunu evə yolladıq. Biz hazır vəziyyətdə idik. Saat 23:50-də atəş səslerini eşidəndə tam hazır vəziyyətdə olduq. Saat 23:55-də xəstəxanaya təcili yardım maşınları yaralıları gətirdilər. 8 əməliyyat otağı hazır vəziyyətdə idi. Ağır yaralılar əməliyyat otağına aparıldı və onların cərrahi əməliyyatı neyrocərrah, cərrah ilə travmatoloqlar tərəfindən icra olunurdu. 8 cərrahla mən tək narkoz verirdim. Orta tibb işçiləri də bizə kömək edirdi. 01:00-da işıqlar təxribat qrupları tərəfindən söndürüldü. Böyük çətinliklə üzleşdik. Tibb İnstitutunun tələbə yataqxana-

sında yaşayan qızlar əllərində şam, lampa, fanarla otağa daxil oldular və bizim işimizə çox yaxşı kömək etdilər. İşıq sönəndən sonra narkoz aparatları işləmədi. Ona görə də süni tənəffüs verdik. Tələbələrden qan alıb, çoxlu qan itirən xəstələrə vurduq. Xəstəxanamız təxribatçılar tərəfindən tam mühasirədə idi. Həmin gecə yaralılardan 35 nəfər dünyasını dəyişdi. Onlar 26-35 yaşları arasında idilər. 200-ə qədər yaralı travma, neyrot travma, 1-ci cərrahi ilə 2-ci cərrahi şöbələrə yerləşdirildi. DTK-nın alfa və təxribat qrupları yanvarın 19-da 19:45-də televiziyanın enerji blokun partlatmışdılar. Ona görə də fəvqaləddə vəziyyətdən Bakı əhalisinin çoxunun xəbəri yox idi. Əhali yalnız yanvarın 20-si səhər tezdən radio ilə xəbər tutdu. Həkim yoldaşlarımız xəstələrə kömək etmək üçün həmin gecə yatmadılar. Mən bir ay xəstəxanada qalıb, yaralılara tibbi yardım göstərdim. Xəstəxanamızda 50 nəfər dünyasını dəyişdi. Azərbaycanın bütün rayonlarından və eyni zamanda dünyanın hər yerindən yaralılara baş çəkmək üçün gəlirdilər.

Qanlı Yanvar tariximizə həm faciə, həm də qəhrəmanlıq səhifəsi kimi yazılmışdır. Artıq bu hadisədən 29 il keçir. 20 Yanvar Azərbaycan xalqının hüzn və şərəf günüdür. Xalqımız bu faciədə həyatdan getmiş övladlarına matəm saxlamaqla bərabər, eyni zamanda onların şəhidlik zirvəsinə baxaraq başını dik tutur. Çünki, Vətən və torpaq şəhidləri ilə ucalır. Şəhidlərimiz və onların uyuduqları Şəhidlər Xiyabanı azadlığımızın, müstəqilliyimizin, milli iradəmizin simvolu kimi bundan sonrakı nəsillərə qürur mənbəyidir.

Aydın Əlizadə: - O günləri yaşamaq mənəm üçün çətinidir. 19 yanvar tibb işçiləri üçün adi bir iş günüdür. Lakin bir narahatlıq var idi. Daxili narahatlıq. İş günümü başa vurduqdan sonra adi qayda olaraq

növbətçi briqada işdə qaldı. Digər işçilər isə getdi. Bir neçə saatdan sonra yenidən işə qayıtmalı olduq. Şəhərdə atışma başlamışdı. Saat 00:00-da təcili yardım maşınları xəstəxanamıza yaralıları gətirməyə başladılar. Xəstəxanamızın 16 əməliyyat stolu, şöbələrədəki sarğı otaqları bu hadisənin ağırlığını öz üzərinə götürdü. Əlbəttə ki, bacarıqlı tibb işçiləri də öz köməyini əsirgəmədi. Ətrafdakı insanlar da bizə hər vasitə ilə kömək etməyə çalışırdılar.

Xəstəxananın işıqlarını söndürdülər. Biz həyətdə olan maşınların işığından istifadə etdik. Az bir zaman ərzində 200-dən çox yaralı xəstəxanamıza yerləşdirildi. 35 yaralı gətirilən zaman yolda ölmüş, 15-ə yaxın yaralı isə fədakar həkimlərimiz ölümün pəncəsindən ala bilmədilər. Yaralıların vəziyyəti ağır idi. Onların çoxu baş, döş və qarın nahiyələrindən xəsarət almış, qadağan olunmuş güllələr daxil olan yeri tamamilə dağıtmışdı.

Qanlı Yanvardan 29 il ötür. O faciəli günlərdə həftə ilə xəstəxanada gecələyib evinə getməyən, gecə-gündüz yaralıların yanında olub onlara tibbi yardım göstərən tibb işçilərimizin çoxu artıq həyatda yoxdur. Onların fədakarlığı bu gün də dilə gətirir və haqlarında xoş sözlər deyilir.

Siləhsiz azadlıq mübarizələrinin vəhşicəsinə qətlə yetirilməsindən xalqımızın qəlbinə vurulan yara heç vaxt sağalmayacaq, şəhidlərimiz isə yaddaşlardan silinməyəcəkdir. Vətən övladlarının uğrunda həlak olduğu müstəqilliyi xalqımız göz bəbəyi kimi qoruyub saxlamaqla bütün şəhidlərin, o cümlədən 20 Yanvar şəhidlərinin xatirəsini əbədi yaşadacaqdır. Azərbaycan xalqının mübarizliyinə belə və inamı olan ulu öndərimiz Heydər Əliyev bütün dünyaya elan edib: "Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi əbədi olacaqdır, sarsılmaz olacaqdır, dönməz olacaqdır...".

Kamil İSMAYILOV,
"Respublika".